



FNs organisasjon  
for utdanning,  
vitenskap, kultur  
og kommunikasjon

# Retningslinjer for kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning

Paris, 2005

Mer informasjon fås ved henvendelse til:

Chief, Section for Reform, Innovation and Quality Assurance  
Division of Higher Education  
UNESCO  
7, place de Fontenoy  
75352 Paris 07 SP  
Frankrike  
Tlf: +33 1 45680832  
Faks: +33 1 45685632  
e-post: [guidelines-qa@unesco.org](mailto:guidelines-qa@unesco.org)  
Internett: <http://www.unesco.org/education/hed/guidelines>

Publisert av FN-Organisasjonen for  
utdanning, vitenskap, kultur og kommunikasjon (UNESCO)

Trykket: UNESCO  
© UNESCO 2005

*Trykket i Frankrike*

(ED-2005/WS/76)

## Forord fra Sekretariatet

Initiativet til å utvikle *Retningslinjer for kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning* er et resultat av en resolusjon vedtatt av UNESCOs generalforsamling (29. september - 17. oktober 2003). Generaldirektøren oppfordres til å ”utvikle veiledende rutiner og prinsipper for kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning, der kompetansen til UNESCO og andre internasjonale institusjoner utnyttes, i samarbeid med instanser for kvalitetssikring og utdanningstilbydere.”

Resolusjonen bekreftet UNESCOs ledende rolle i høyere utdanning, slik den ble stadfestet under Verdenskonferansen om høyere utdanning (WCHE 1998, WCHE+5 2003) og Globalt forum for internasjonal kvalitetssikring og godkjenning av kvalifikasjoner (2002, 2004).

UNESCO og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) ble enige om å utarbeide felles retningslinjer for kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning som et pedagogisk tilsvarende på den økende kommersialiseringen innen høyere utdanning. *Retningslinjene* skal ta utgangspunkt i FNs og UNESCOs prinsipper og virkemidler.

Ekspertene fra UNESCO og medlemslandene i OECD ble invitert til å delta i prosessen. Målet var å utarbeide detaljerte retningslinjer basert på medlemslandenes spesifikke behov samt å behandle reelle problemer. Andre interessenter ble også invitert, deriblant høyere utdanningsinstitusjoner, studentorganisasjoner, kvalitetssikringsorganer og sertifisering, godkjenningsinstanser, akademiske arbeidstakerorganisasjoner, ulike faginstanser, privat sektor og andre internasjonale organisasjoner. *Retningslinjene* ble ansett å være av veiledende og ikke bindende karakter, i tillegg til å legge grunnlaget for utvikling av nasjonal kapasitet og internasjonalt samarbeid på feltet. *Retningslinjene* er verken normative eller standardiserende.

Målet for *Retningslinjene* er å foreslå virkemidler og gode eksempler som kan hjelpe medlemslandene med å vurdere kvaliteten og relevansen til tverrnasjonale høyere utdanningstilbud, og å beskytte studenter og andre interessenter i høyere utdanning mot dårlige utdanningstilbud. *Retningslinjene* tar for seg seks interessenter/partnerer innen høyere utdanning: styresmaktene, høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere inkludert vitenskapelig ansatte, studentorganisasjoner, kvalitetssikringsorganer, godkjenningsinstanser og faginstanser. Dokumentet gir et sett med retningslinjer og søker å fremme gjensidig tillit og internasjonalt samarbeid mellom tilbydere og mottakere av tverrnasjonal høyere utdanning.

I henhold til resolusjonen fra den 33. Generalkonferansen (oktober 2005) blir *Retningslinjene* publisert som et sekretariatsdokument om *Kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning*, utarbeidet i samarbeid med OECD. De oppfattes som et tidsaktuelt dokument som tar for seg sentrale problemstillinger innen høyere utdanning i et mer globalisert samfunn og er like relevante for både industriland og utviklingsland.

Etter anmodning står UNESCO klar til å bistå medlemslandene og deres samarbeidspartnere med råd om hvordan *Retningslinjene* best kan utnyttes, og til å bidra til bedre kvalitetssikring på regionalt nivå. *Retningslinjene* kan brukes som veiledning innen rammene som ligger i de regionale konvensjoner for godkjenning av kompetanse.

Georges Haddad

*Direktør*  
*Divisjon for høyere utdanning*

## **Innhold**

Innledning 7

    Mål 7

    Bakgrunn 8

    Omfang 10

Retningslinjer for interessenter/partner i høyere utdanning 13

    Retningslinjer for myndigheter 13

    Retningslinjer for høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere 15

    Retningslinjer for studentorganisasjoner 17

    Retningslinjer for kvalitetssikringsorganer 18

    Retningslinjer for faglige godkjenningstilstander 21

    Retningslinjer for faginstanser 22

**Følgende personer skal ha en varm takk for deres bidrag til utarbeidelsen av *Retningslinjene*:**

## **OECD**

Bernard Hugonnier, visedirektør, Utdanningsdirektoratet

Keiko Momii, analytiker, Senter for utdanningsforskning og innovasjon (CERI)

Kurt Larsen, tidligere senioranalytiker, Senter for utdanningsforskning og innovasjon (CERI)

Stéphan Vincent-Lancrin, analytiker, Senter for utdanningsforskning og innovasjon (CERI)

## **UNESCO**

### **Seksjon for reform, innovasjon og kvalitetssikring:**

Statmenka Uvalić-Trumbić, seksjonssjef

Zeynep Varoglu, ass. programspesialist

Ranwa Safadi, programspesialist

Tove Lyngra, programspesialist

Liliana Simionescu, ass. programspesialist

Yoshie Ishida, assosiert sakkyndig

Jennifer Lim-Dajczman, seksjonssjefens assistent

Sandrine Baron, ass. sekretær

## **Design**

Dominique Lim

Mirian Quérol

# Retningslinjer<sup>1</sup> for kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning

## I. Innledning

### Formål

Retningslinjene har som formål å støtte og oppmuntre internasjonalt samarbeid og å øke forståelsen for betydningen av kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning.<sup>2</sup> Hensikten med retningslinjene er å beskytte studenter og andre mot dårlige utdanningstilbud og falske tilbydere<sup>3</sup> samt å oppmuntre utviklingen av god tverrnasjonal høyere utdanning som imøtekommer menneskelige, sosiale, økonomiske og kulturelle behov.

### Bakgrunn

Siden 1980-tallet har tverrnasjonal høyere utdanning økt betraktelig på grunn av den stadig mer utbredte mobiliteten blant studenter, vitenskapelig ansatte, studier/institusjoner og fagpersoner. Samtidig har nye tilbud og tverrnasjonale tilbydere dukket opp, som f.eks. at utdanningsinstitusjonene etablerer campus i utlandet, elektroniske utdanningstilbud og kommersielle tilbydere. Disse nye formene for tverrnasjonal høyere utdanning gir økte muligheter for å bedre den enkelte studentens ferdigheter og kompetanse og å styrke kvaliteten på de nasjonale høyere utdanningssystemene, forutsatt at de har som mål å bidra til den menneskelige, sosiale, økonomiske og kulturelle utviklingen i mottakerlandet.

Mens enkelte lands nasjonale systemer for kvalitetssikring og godkjenning av kvalifikasjoner også tar for seg tverrnasjonal høyere utdanning, er det fortsatt mange land som ikke er i stand til å håndtere utfordringene som ligger i tverrnasjonale tilbud. Dessuten fører mangelen på helhetlige koordineringssystemer på internasjonalt nivå, samt mangfoldet og ujevnheten i de nasjonale kvalitetssikringssystemene, til at det blir hull i kvalitetssikringen av tverrnasjonal høyere utdanning. Det kan medføre at det finnes internasjonale tilbud som ikke omfattes av noe rammeverk for kvalitetssikring. Dette gjør studenter og andre interessenter mer utsatt for dårlige tilbud og falske tilbydere<sup>4</sup> av tverrnasjonal høyere utdanning. Utfordringen som kvalitetssikringssystemene nå står ovenfor, er hvordan de kan utvikle hensiktsmessige rutiner og systemer som dekker både utenlandske og nasjonale tilbydere og studier for å maksimere fordelene og begrense de potensielle ulempene ved internasjonaliseringen av høyere utdanning. Samtidig har økningen i tverrnasjonal mobilitet for studenter, vitenskapelig ansatte, forskere og yrkesutøvere satt godkjenning av akademiske og faglige kvalifikasjoner høyt på agendaen for internasjonalt samarbeid.

---

<sup>1</sup> Disse retningslinjene er ikke juridisk bindende, og medlemslandene forventes å implementere dem innenfor egen nasjonal kontekst.

<sup>2</sup> I disse retningslinjene omfatter begrepet tverrnasjonal høyere utdanning høyere utdanning som foregår i situasjoner der lærer, student, program, institusjon/tilbyder eller kursmaterieell krysser nasjonale grenser. Tverrnasjonal høyere utdanning kan innbefatte utdanning fra offentlige/private og kommersielle/ikke-kommersielle tilbydere. Begrepet omfatter et bredt spekter som varierer fra personlige opplegg (som f.eks. at enkeltstudenter reiser utenlands og til en campus i utlandet) til fjernundervisning (med en rekke ulike teknologiske hjelpemidler, inkludert e-læring).

<sup>3</sup> I denne sammenhengen henviser begrepet "falske tilbydere" til falske institusjoner.

<sup>4</sup> Se fotnote 3.

Det er derfor behov for ytterligere nasjonale initiativ, forsterket internasjonalt samarbeid og nettverksbygging, samt mer transparent informasjon om rutiner og systemer for kvalitetssikring og godkjenning av kvalifikasjoner. Disse tiltakene bør ha et globalt omfang og bør legge vekt på å møte utviklingslandenes behov for å etablere robuste systemer for høyere utdanning. I og med at noen land mangler omfattende rammeverk for kvalitetssikring og godkjenning av kompetanse, bør kapasitetsbygging stå sentralt i den helhetlige forsterkningen og koordineringen av nasjonale og internasjonale initiativ. Derfor har sekretariatet i UNESCO og OECD samarbeidet tett under utviklingen av disse *Retningslinjer for kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning*. Implementeringen av retningslinjene vil kunne fungere som et første steg i denne kapasitetsbyggingprosessen.

Kvaliteten på et lands høyere utdanningssektor og hvordan den blir evaluert og ført tilsyn med, er ikke bare en nøkkelfaktor for landets sosiale og økonomiske velferd men er også avgjørende for utdanningssystemets internasjonale status. Innføring av kvalitetssikringssystemer har blitt en nødvendighet, ikke bare for å føre tilsyn med kvaliteten på den høyere utdanning som tilbys nasjonalt, men også for å kunne tilby høyere utdanning internasjonalt. Derfor har det vært en imponerende økning i antallet kvalitetssikringsorganer av høyere utdanning de to siste tiårene. Eksisterende nasjonale kvalitetssikringsorganer fokuserer imidlertid ofte utelukkende på hjemlige tilbud ved nasjonale institusjoner.

Den økte tverrnasjonale mobiliteten til studenter, vitenskapelig ansatte, yrkesutøvere, studier og tilbydere betyr utfordringer for eksisterende nasjonale rammer og kvalitetssikringsorganer så vel som for systemene for godkjenning av utenlandske kvalifikasjoner. Noen av disse utfordringene beskrives nedenfor:

(a) Nasjonal kapasitet for kvalitetssikring dekker ofte ikke tverrnasjonal høyere utdanning. Dette øker faren for at studenter blir ofre for misvisende rettleiding og informasjon, falske tilbydere, tvilsomme kvalitetssikringsorganer samt dårlige tilbud, noe som fører til kvalifikasjoner med begrenset gyldighet;

(b) Nasjonale systemer og organer for godkjenning av kvalifikasjoner kan ha begrenset kunnskap og erfaring i å håndtere tverrnasjonal høyere utdanning. I noen tilfeller kompliseres utfordringen ytterligere ved at tverrnasjonale tilbydere av høyere utdanning kan gi kompetanse som ikke er jevngodt med tilbudene de gir i hjemlandet;

(c) Det økende behovet for å oppnå nasjonal godkjenning av utenlandske kvalifikasjoner har skapt utfordringer for nasjonale godkjenningsorganer. Dette kan igjen til tider føre til administrative og juridiske problemer for personene som berøres;

(d) Profesjonene er avhengige av pålitelige kvalifikasjoner som holder høy kvalitet. Det er avgjørende at brukere av profesjonelle tjenester, inkludert arbeidsgivere, har full tillit til yrkesutøveres kvalifikasjoner og ferdigheter. Den økende risikoen for at kvalifikasjonene holder lavere kvalitet, kan skade profesjonene og vil i det lange løp kunne undergrave tilliten til disse.



## Omfang

Retningslinjene har som mål å gi internasjonale rammer for kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning som imøtegår utfordringene som er nevnt ovenfor.

Retningslinjene bygger på prinsippet om gjensidig tillit og respekt mellom land og på erkjennelsen av betydningen av internasjonalt samarbeid innen høyere utdanning. De erkjenner også betydningen av nasjonal myndighet og mangfoldet i de ulike systemene for høyere utdanning. De enkelte landene tillegger nasjonal råderett innen høyere utdanning stor betydning. Høyere utdanning er et sentralt middel for å uttrykke landets språklige og kulturelle mangfold samt for å bidra til økonomisk utvikling og sosialt samhold. Det erkjennes derfor at utformingen av utdanningspolitikken reflekterer nasjonale prioriteringer. Samtidig er det også klart at det i noen land er flere kompetente myndigheter innen høyere utdanning.

Hvor effektive *Retningslinjene* er, avhenger i stor grad av muligheten til å styrke kapasiteten til de nasjonale systemer for å sikre kvalitet på høyere utdanning. Utviklingen og implementeringen av UNESCOs regionale konvensjoner, samt fortsatt støtte til de nåværende kapasitetsbyggende tiltakene til UNESCO, andre multilaterale organisasjoner og bilaterale givere på området, vil også supplere og understøtte *Retningslinjene*. Disse tiltakene bør støttes av sterke regionale og nasjonale samarbeidspartnere.

Når det gjelder styrkingen av internasjonalt samarbeid for kvalitetssikring av høyere utdanning, ser *Retningslinjene* betydningen av rollen til frivillige organisasjoner som for eksempel studieforbund, studentorganisasjoner, fagforeninger for vitenskapelige ansatte, nettverk for kvalitetssikringsorganer, godkjennings- og autorisasjonsorganer og ulike faginstanser. *Retningslinjene* har som mål å oppmuntre til forsterking og koordinering av eksisterende tiltak ved å styrke dialog og samarbeid mellom ulike organer.

Tverrnasjonal høyere utdanning omfatter et bredt spekter som spenner fra personlige opplegg (som for eksempel at studenter reiser utenlands og til campus i utlandet) til fjernundervisning (med en rekke ulike teknologiske hjelpemidler, inkludert e-læring). Ved implementering av *Retningslinjene* bør variasjonen i tilbudet og dets ulike krav for kvalitetssikring tas i betraktning.

## II. Retningslinjer for partene i høyere utdanning

Siden ansvarsfordelingen kan variere i de enkelte landene, anbefaler *Retningslinjene* tiltak for seks parter:<sup>5</sup> statlige myndigheter, høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere av høyere utdanning, inkludert vitenskapelig ansatte, studentorganisasjoner, kvalitetssikringsorganer, faglige godkjenningssinstanser<sup>6</sup> og faginstanser.

### Retningslinjer for statlige myndigheter

Om ikke statlige myndigheter alltid har direkte ansvar når det gjelder å fremme tilstrekkelig kvalitetssikring og godkjenning av kvalifikasjoner, har de i hvert fall stor innflytelse. De har ansvaret for utformingen av politikken på området. I *Retningslinjene* er det imidlertid tatt hensyn til at i noen land ligger ansvaret for å overvåke kvalitetssikring hos regionale eller lokale myndigheter, eller hos frivillige organisasjoner.

I denne sammenhengen anbefales det at statlige myndigheter:

- (a) etablerer eller stimulerer til at det etableres et omfattende, rettferdige og transparent system for registrering eller lisensiering av tilbydere av tverrnasjonal høyere utdanning som ønsker å drive i deres område.
- (b) etablerer eller stimulerer til at det etableres en omfattende ordning for pålitelig kvalitetssikring av tverrnasjonale tilbud innen høyere utdanning, der det gjøres klart at dette arbeidet omfatter både avsender- og mottakerland;
- (c) konsulterer og koordinerer de ulike kompetanseorganer for kvalitetssikring nasjonalt og internasjonalt;
- (d) skaffer til veie nøyaktig, pålitelig og lett tilgjengelig informasjon om kriterier og standarder for registrering, autorisasjon, kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning; om hva dette vil si for eventuell finansiering av studenter, institusjoner eller studier; og om hvorvidt ordningene er frivillige eller obligatoriske;
- (e) overveier å delta i og bidra til utviklingen og/eller oppdateringen av de aktuelle regionale UNESCO-konvensjoner om godkjenning av kvalifikasjoner, og etablerer nasjonale informasjonssentre i tråd med konvensjonene;
- (f) der det er aktuelt, utvikler eller oppmuntrer bilaterale eller multilaterale godkjenningsavtaler som gjør det lettere å godkjenne eller sidestille de enkelte landenes utdanninger, i henhold til prosedyrer og kriterier inkludert i felles avtaler;
- (g) bidrar til bedre internasjonal tilgang på oppdatert, nøyaktig og omfattende informasjon om godkjente høyere utdanningsinstitusjoner eller tilbydere av høyere utdanning.

---

<sup>5</sup> Retningslinjene skiller mellom disse partene ut fra funksjonene, og man er klar over at de forskjellige funksjonene ikke nødvendigvis hører inn under forskjellige organer.

<sup>6</sup> Faglige godkjenningssinstanser omfatter organer for godkjenning og vurdering av kvalifikasjoner samt veilednings/informasjonssentre.

## Retningslinjer for høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere av høyere utdanning

Det er viktig at alle høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere av høyere utdanning satser på kvalitet<sup>7</sup>. Dette krever aktive og konstruktive bidrag fra de vitenskapelig ansatte. Høyere utdanningsinstitusjoner er ansvarlige både for utdanningens kvalitet og for dens sosiale, kulturelle og lingvistiske relevans samt standarden på kvalifikasjonene de utsteder, uansett hvor og hvordan de tilbys.

Derfor anbefales det at høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere av høyere utdanning som tilbyr tverrnasjonal utdanning:

(a) sikrer at studiene de tilbyr på tvers av grenser og i eget land er jevngode og at de også tar hensyn til kulturelle og språklige forhold i mottakerlandet. Det er ønskelig at en slik forpliktelse gjøres allment kjent;

(b) erkjenner at undervisning og forskning av høy kvalitet er avhengig av kvaliteten på de enkelte faglige enhetene og arbeidsforholdene slik at de skal kunne fremme uavhengig og kritisk forskning. For å sikre gode arbeidsforhold og tjenestevilkår, kollegial ledelse og akademisk frihet må alle institusjoner og tilbydere ta hensyn til UNESCOs Anbefaling om statusen til undervisningspersonellet i høyere utdanning<sup>8</sup> og andre relevante dokumenter.

(c) utvikler, opprettholder eller evaluerer eksisterende interne kvalitetsstyringssystemer slik at de fullt utnytter kompetansen til de involverte parter, som vitenskapelig ansatte, administrasjonen, studenter og nyutdannede, og tar det hele ansvaret for å tilby kvalifikasjoner som er jevngode i eget land og på tvers av landegrensene. Videre, når agenter brukes til å promotere studietilbudene overfor potensielle studenter, må de ta det fulle ansvaret for å sikre at informasjonen og veiledningen som agentene gir, er presise, pålitelige og lett tilgjengelige;

(d) konsulterer kompetente kvalitetssikringsorganer og respekterer tilsvarende organer og systemer i mottakerlandet i forbindelse med høyere utdanning på tvers av landegrenser, inkludert fjernundervisning;

(e) deler gode eksempler gjennom deltakelse i sektororganisasjoner og mellominstitusjonelle nettverk på nasjonalt og internasjonalt nivå;

(f) utvikler og opprettholder nettverk og partnerskap for å lette godkjenningssprosessen gjennom å anerkjenne hverandres utdanningstilbud som likeverdige eller sammenlignbare;

(g) eventuelt følger regler for god praksis, som for eksempel UNESCO/Europarådets *Code of good practice in the provision of transnational education*<sup>9</sup> og andre relevante regler som Europarådet/UNESCOs *Recommendation on Criteria and Procedures for the*

---

<sup>7</sup> Et viktig og aktuelt tiltak i denne sammenhengen er uttalelsen *Sharing Quality Higher Education Across Borders* fra den Internasjonale sammenslutningen av universiteter, Sammenslutningen av universiteter og høyskoler i Canada, de Amerikanske utdanningsrådet og Rådet for akkreditering i høyere utdanning på vegne av høyere utdanningsinstitusjoner over hele verden.

<sup>8</sup> Tilgjengelig på:

[http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL\\_ID=13144&URL\\_DO=DO\\_TOPIC&URL\\_SECTION=201.html](http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13144&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html).

<sup>9</sup> Tilgjengelig på: <http://www.cepes.ro/hed/recogn/groups/transnat/code.htm>.

*Assessment of Foreign Qualifications*<sup>10</sup>;

(h) tilbyr nøyaktig, pålitelig og lett tilgjengelig informasjon om kriteriene og prosedyrene for intern kvalitetssikring og vitenskapelig og faglig godkjenning av sine tilbud, samt tilbyr fullstendige beskrivelser av studier og kvalifikasjoner, fortrinnsvis med beskrivelse av kunnskapen, forståelsen og ferdighetene studentene skal tilegne seg. Høyere utdanningsinstitusjoner/ tilbydere av høyere utdanning bør samarbeide spesielt med kvalitetssikringsorganer og studentorganisasjoner for å lette spredningen av denne informasjonen;

(i) sikre transparens rundt institusjonens og/eller studiets økonomiske tilstand.

## **Retningslinjer for studentorganisasjoner**

Som representanter for brukerne av tverrnasjonal høyere utdanning og som en del av utdanningsfellesskapet, er studentorganisasjoner ansvarlige for å hjelpe eksisterende og potensielle studenter å gå grundig gjennom tilgjengelig informasjonen og å bidra til at de gjør tilfredsstillende valg.

Derfor anbefales det at det etableres selvstendige, lokale, nasjonale og internasjonale studentorganer, og at disse:

(a) blir med som aktive parter på internasjonalt, nasjonalt og institusjonelt nivå når det gjelder utviklingen av, tilsynet med og opprettholdelsen av kvalitetssikring av tverrnasjonal høyere utdanning, samt ta nødvendige grep for å nå dette målet;

(b) tar aktivt del i å fremme kvalitetssikring ved å øke studentenes bevissthet rundt potensielle farer som for eksempel misvisende rådgivning og informasjon, dårlige tilbud som fører til kvalifikasjoner med begrenset gyldighet og useriøse/falske tilbydere. De bør også veilede studentene om korrekte og pålitelige informasjonskilder på området. Dette kan blant annet gjøres ved å opplyse flere om disse *Retningslinjenes* eksistens, samt ved å spille en aktiv rolle i implementeringen av disse;

(c) oppmuntrer nåværende og potensielle studenter til å stille relevante spørsmål når de immatrikuleres ved tverrnasjonale høyere studier. Studentorganene kunne utarbeide en liste med aktuelle spørsmål, gjerne sammen med utenlandske studenter der det er mulig, i samarbeid med organer som for eksempel høyere utdanningsinstitusjoner, kvalitetssikringsorganer i tillegg til akademiske godkjenningsorganer. En slik liste bør blant annet inneholde følgende spørsmål: er den utenlandske institusjonen/tilbyderen godkjent eller akkreditert av en pålitelig instans, og er utdanningen fra den utenlandske institusjonen/tilbyderen godkjent for akademiske og/eller yrkesmessige formål i studentens hjemland.

## **Retningslinjer for kvalitetssikringsorganer**

I tillegg til institusjoners/tilbyderes interne kvalitetsstyring, er eksterne kvalitetssikringssystemer tatt i bruk i mer enn 60 land. Kvalitetssikringsorganer har ansvaret for å vurdere kvaliteten på høyere utdanningstilbud. Eksisterende systemer varierer ofte fra land til land og noen ganger også innenfor det enkelte landet. Noen har statlige kvalitetssikringsorganer, mens andre benytter ikke-

---

<sup>10</sup> Tilgjengelig på: [http://www.coe.int/T/DG4/HigherEducation/Recognition/Criteria%20and%20procedures\\_EN.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/T/DG4/HigherEducation/Recognition/Criteria%20and%20procedures_EN.asp#TopOfPage).

statlige organer. Videre finner man ulikheter i terminologien som brukes, definisjonen av ”kvalitet”, formålet og funksjonen til systemet, inkludert hvordan det kobles til finansiering av studenter, institusjoner eller studier, metodikken brukt i kvalitetssikring, omfang og funksjon til ansvarlig organ eller enhet, og om deltakelse er frivillig eller obligatorisk. Dette mangfoldet må respekteres, men det er nødvendig med en koordinert innsats i både tilbyder- og mottakerlandene, både på regionalt og globalt nivå, for å håndtere utfordringene som oppstår på grunn av veksten i de tverrnasjonale høyere utdanningstilbudene, spesielt de nye formene.<sup>11</sup>

Derfor anbefales det at kvalitetssikringsorganer:

(a) sikrer at ordninger for kvalitetssikring inkluderer tverrnasjonale tilbud i ulike former. De må ta hensyn til retningslinjer for vurdering og slik sikre at standarder og prosesser er transparente, konsistente og hensiktsmessige med hensyn til formen og omfanget til det nasjonale høyere utdanningssystemet, samt kunne tilpasse virksomheten i forhold til endring og utviklinger i det tverrnasjonale tilbudet;

(b) opprettholder og styrker eksisterende regionale og internasjonale nettverk eller etablerer nettverk i regioner som ikke allerede har dette. Disse nettverkene kan tjene som plattformer for utveksling av informasjon og gode eksempler, spre kunnskap, øke forståelsen av internasjonale utviklinger og utfordringer i tillegg til å øke den faglige kompetansen til ansatte og eksperter. Nettverkene kan også brukes til økt oppmerksomhet rundt falske tilbydere og tvilsomme kvalitetssikringsorganer, samt å utvikle tilsyns- og rapporteringssystemer som kan føre til at slike blir oppdaget;

(c) etablerer forbindelser som styrker samarbeidet mellom organene i avsenderlandet og mottakerlandet og fremmer en felles forståelse av ulike systemer for kvalitetssikring. Dette kan forenkle prosessen med å sikre kvaliteten til tverrnasjonale studier og institusjoner som driver tverrnasjonalt, samtidig som systemene for kvalitetssikring i mottakerlandene respekteres;

(d) tilbyr korrekt og lett tilgjengelig informasjon om vurderingsstandarder, prosedyrer og eventuelt om hvordan kvalitetssikringsmekanismene virker på finansiering av studenter, institusjoner eller studier i tillegg til selve resultatene av vurderingen. Kvalitetssikringsorganer bør samarbeide med andre aktører, spesielt høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere, vitenskapelig ansatte, studentorganer og faglig godkjenningssystemer for å gjøre det lettere å spre slik informasjon;

(e) anvender prinsippene som kommer til uttrykk i gjeldende internasjonale dokumenter som omhandler høyere utdanning, som UNESCO/Europarådets *Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education*;<sup>12</sup>

(f) inngår gjensidige godkjenningssavtaler med andre organer basert på tillit til og forståelse av hverandres faglige praksis, utvikler systemer for intern kvalitetssikring og jevnlig utfører eksterne evalueringer, og dermed fullt utnytter partenes kompetanse. Der det er mulig, vurderes det å gjennomføre forsøk med internasjonal evaluering eller kollegabasert vurdering av kvalitetssikringsorganer;

(g) vurderer å ta i bruk prosedyrer for internasjonale kollegabaserte vurderingsutvalg, internasjonal standardisering, kriterier og evalueringsprosedyrer og påtar seg felles evalueringsprosjekter for å øke sammenlignbarheten til evalueringene til de ulike kvalitetssikringsorganene.

---

<sup>11</sup> Se fotnote 2.

<sup>12</sup> Tilgjengelig på: <http://www.cepes.ro/hed/recogn/groups/transnat/code.htm>

## Retningslinjer for faglige godkjenningsinstanser

UNESCOs regionale konvensjoner om godkjenning av kvalifikasjoner er viktige redskap som muliggjør en rettferdig godkjenning av kvalifikasjoner oppnådd gjennom høyere utdanning, inkludert evalueringen av utenlandske kvalifikasjoner som følger av studentenes tverrnasjonale mobilitet, kvalifisert fagpersonell og tverrnasjonal høyere utdanning.

Det er behov for å bygge på eksisterende ordninger med nye internasjonale tiltak for å muliggjøre rettferdige prosesser for godkjenning av akademiske kvalifikasjoner; systemene må bli mer transparente og sammenlignbare.

Derfor anbefales det at faglige godkjenningsinstanser:

- (a) etablerer og opprettholder regionale og internasjonale nettverk som kan tjene som plattformer for utveksling av informasjon og gode eksempler, spre kunnskap, øke forståelsen av internasjonale utviklinger og utfordringer i tillegg til å øke den faglige kompetansen til ansatte;
- (b) styrker samarbeidet med kvalitetssikringsorganer for å lette prosessen med å bestemme om en kvalifikasjon tilfredsstiller grunnleggende kvalitetsmessige standarder, samt for å engasjere seg i tverrnasjonalt samarbeid med kvalitetssikringsorganer. Dette samarbeidet bør gjennomføres både på regionalt og tverr-regionalt nivå;
- (c) etablerer og opprettholder kontakt med alle berørte parter for å dele informasjonen og styrke båndet mellom akademiske og faglige kvalifikasjonsvurderingsmetoder;
- (d) der det er naturlig, tar opp faglig godkjenning av kvalifikasjoner i arbeidsmarkedet og gir nødvendig informasjon om faglig godkjenning, både til de som har utenlandske kvalifikasjoner og til arbeidsgivere. De internasjonale arbeidsmarkedene og yrkesmobilitet øker stadig, slik at det anbefales forsterket samarbeid og koordinering med yrkesorganisasjonene på dette området;
- (e) benytter retningslinjer som Europarådets/UNESCOs *Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications*<sup>13</sup> og andre relevante retningslinjer for å øke publikums tillit til godkjenningsprosedyrene, og for å forsikre berørte parter at behandlingen av godkjenningssøknader skjer på en rettferdig og konsekvent måte;
- (f) tilbyr klar, korrekt og tilgjengelig informasjon om kriteriene for kvalifikasjonsvurdering, inkludert kvalifikasjoner fra tverrnasjonalt tilbud.

## Retningslinjer for faginstanser<sup>14</sup>

---

<sup>13</sup> Tilgjengelig på: [http://www.coe.int/T/DG4/HigherEducation/Recognition/Criteria%20and%20procedures\\_EN.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/T/DG4/HigherEducation/Recognition/Criteria%20and%20procedures_EN.asp#TopOfPage)

<sup>14</sup> Dette punktet refererer til institusjoner med juridisk kompetanse innen lovregulerte yrker og yrkesgodkjenning. I noen land er disse institusjonene faglige organer, i andre land fylles denne rollen av andre kompetente myndigheter, som statlige departementer og lignende.

Systemene for faglig godkjenning varierer fra land til land og fra profesjon til profesjon. For eksempel kan det i enkelte tilfeller være nok med en anerkjent akademisk kvalifikasjon for å praktisere et yrke, mens det i andre tilfeller stilles ytterligere krav til akademisk kvalifiserte før de kan utøve yrket. De internasjonale arbeidsmarkedene og yrkesmobilitet øker stadig, slik at det stiller innehavere av akademiske kvalifikasjoner så vel som arbeidsgivere og yrkesorganisasjoner overfor mange utfordringer. Økt transparens - dvs. forbedring av tilgang og kvalitet på informasjon - er avgjørende for en rettferdig godkjenningssprosess.

Derfor anbefales det at faginstanser som er ansvarlige for faglig godkjenning:

- (a) utvikler informasjonskanaler som er tilgjengelige både for nasjonale og utenlandske kvalifiserte for å hjelpe dem å oppnå faglig godkjenning, og for arbeidsgivere som trenger råd om faglig godkjenning av utenlandske kvalifikasjoner. Informasjon bør også være lett tilgjengelig for nåværende og potensielle studenter;
- (b) etablerer og opprettholder kontakt mellom faginstansene i både sender- og mottakerland, høyere utdanningsinstitusjoner/-tilbydere, kvalitetssikringsorganer i tillegg til akademiske godkjenningsorganer for å forbedre kvalifikasjonsvurderingsmetoder;
- (c) etablerer, utvikler og implementerer vurderingskriterier og prosedyrer for å sammenlikne studier og kvalifikasjoner for å lette godkjenning av kvalifikasjoner og å ta hensyn til læringsutbytte og kompetanser som er kulturelt tilpasset, i tillegg til krav om innsatsfaktorer og prosesskrav;
- (d) forbedrer internasjonal tilgjengelighet på oppdatert, korrekt og omfattende informasjon om gjensidige godkjenningssavtaler for profesjonene og oppmuntrer utviklingen av nye avtaler.